

Система фінансового моніторингу може розглядатися як інформаційна система, що є елементом інформаційного забезпечення системи контролінгу підприємства. Цей факт доводить, що моніторинг є важливою складовою контролінгу, саме за допомогою моніторингу служба контролінгу одержує необхідну інформацію про фінансовий стан підприємства, допомагає в період прийняття певних управлінських рішень, складання прогнозів і планів і в решті решт отримання бажаних результатів діяльності підприємства.

Оскільки, головною метою системи моніторингу є постійне удосконалення процесів економічної діяльності за допомогою інформаційних технологій, можна впевнено стверджувати, що система моніторингу розглядається як інформаційна база контролінгу, що є елементом інформаційного забезпечення підприємства.

Список використаних джерел:

1. Анискин Ю.П., Павлова А.М. Планирование и контроллинг: Учебник. – М.: Омега-Л, 2003.
2. Калайтан Т.В. Контролінг [Текст]: навч. посібник / Т.В. Калайтан. – Львів: Новий світ, 2008. – 252 с.
2. Мойсеєнко І. Фінансовий контролінг діяльності підприємств [Текст] / І.Мойсеєнко // Вісник Тернопільської академії народного господарства. – 2002. – № 7/2. – С. 49-51.

Яцина В.В.

*аспірант кафедри загальної економічної теорії,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»*

ОЦІНКА РИЗИКІВ АУТСОРСИНГОВОЇ УГОДИ

Проект впровадження аутсорсингу розробляється з урахуванням цілком визначених розмірів капіталовкладень та загальних витрат, очікуваних обсягів постачання та прибутку, а також часових горизонтів. Але, незважаючи на якість та обґрунтованість розроблених припущень та побажань, майбутній розвиток подій, пов'язаних із реалізацією угоди, не завжди виправдовує позитивні

очікування. Це пов'язано, насамперед із невизначеністю розвитку майбутніх відносин між замовником, аутсорсером та третіми особами, та ризиками, що виникають в процесі реалізації аутсорсингової угоди. І хоча саме аутсорсинг вважають інструментом передавання ризиків [1], ми згодні з науковцем З. Абдулаєвою, що ігнорування або несумлінне ставлення до цих факторів у процесі виробничої діяльності, «...значно знижує рівень конкурентоспроможності підприємств та їх виживання в умовах зовнішнього середовища, що постійно змінюється, знижує міру адаптивності підприємства до загроз та викликів [2]. Виключити або уникнути їх повністю, на жаль, неможливо. Але, це не зводить всі старання щодо застосування аутсорсингу нанівець, потрібно навчитися приймати рішення в умовах невизначеності.

Якщо неможливо однозначно передбачити точний розмір очікуваних значень по кожному параметру аутсорсингової угоди, що впливає на кінцевий результат, необхідно визначитись із інтервалом їх розбігу від мінімального до максимального. Це, звісно, призведе до появи інтервалу значень результативного фактору від найменш до найбільш сприятливого. Отриманий розбіг, зазвичай, не дозволяє однозначно прийняти або відхилити аутсорсинговий проект. Для прийняття остаточного рішення потрібно врахувати фактор ризику [3, с. 503]. Його оцінка та управління в процесі впровадження аутсорсингу у виробничу діяльність, зокрема, виробництво товарів промислового призначення, належатиме до найважливіших завдань приближення отриманих результатів до очікуваних та є ключовими факторами успіху цього проекту. Для цього потрібно сформувавши чітку та прозору систему ідентифікації, оцінювання, аналізу та керування ризиками, що пов'язані із виконанням аутсорсингової угоди [4], а також обмеження та локалізації їх можливих проявів [5]. Для виконання цих завдань, вважаємо доцільним приділити увагу дослідженню та узагальненню сутності й видів аутсорсингового ризику на підприємстві.

Розробкою категоріального апарату теорії ризиків займається ціла низка вітчизняних та зарубіжних дослідників, зокрема, Календжян С.О., Анікін Б.А., Старостіна А.О., Кравченко В.А., Вітлінський В.В., Ісавнін О.Г., Хохлов Н.В., Омарова Н.Ю., Руденко М., Руда І.Л., Соколова А.А., Заводовська І.І., Плахута Г.А., Курбанов А.Х., Рибіна Т.Н., Логвінова О.П., Мараховська Т.А.,

Вилькокс Л., Дж.Б.Хейвуд, Д. Шнайдер, С. Харрисон та багато інших.

У загальному розумінні під ризиком розуміють можливість того, що відбудеться якась небажана подія, або можливість втрати підприємством частки своїх ресурсів, зниження доходів або появи додаткових витрат в результаті здійснення певної діяльності [3, с. 504]. Аутсорсинговий ризик згідно теорії економічного ризику належить до несистематичних ризиків, його пропонується розуміти як небезпеку виникнення несприятливих відхилень економічних показників діяльності підприємства, наприклад, скорочення прибутку та рентабельності, зростання залежності від зовнішніх джерел ресурсів, погіршення якості продукції і т.п. внаслідок впровадження аутсорсингу [6].

На підставі загально розповсюдженої процедури оцінки ризиків [7, с. 148] пропонуємо наступні етапи її проведення:

I. Виявлення основних чинників виникнення ризиків застосування аутсорсингу при виробництві ТПП на підприємстві.

II. Ідентифікація всіх можливих ризиків аутсорсингу, групування їх за певними ознаками та створення розгорнутої та обґрунтованої класифікації.

III. Вибір із наявного інструментарію ризик-менеджменту методів оцінки ризику найбільш дієвих та придатних щодо даного виду діяльності.

IV. Створення бази критеріїв щодо визначення прийняттого рівня ризику використання аутсорсингу при виробництві ТПП.

V. Оцінювання рівня окремих видів ризику та ризику в цілому за допомогою обраних якісних та кількісних методів.

VI. На підставі отриманих результатів формування даних для прийняття рішення щодо впровадження аутсорсингу у виробничу діяльність підприємства, зокрема у виробництво товарів промислового призначення.

Розглянуті етапи передбачають проведення якісного та кількісного аналізу ризиків. Якісний аналіз включає у себе I–III етапи та дає змогу фахівцю, що задіяний у процесі ризик-менеджменту на підприємстві отримати уявлення про всі можливі загрози та ступінь їх впливу на кінцевий результат. Кількісний аналіз базується на джерелах, отриманих у ході проведення якісного аналізу і потребує проведення етапів IV–VI. У ході його проведення здійснюється не тільки кількісний розрахунок ризику та співставлення його рівня з припустимими значеннями, а й

вірогідність настання самої ризикової події. Чітке дотримання виконання послідовності запропонованих етапів, ми вважаємо, є запорукою вдало проведеної оцінки ризиків на підприємстві з метою подальшого управління ними.

Список використаних джерел:

1. Солдатов А. В. Управление рисками и оценка эффективности аутсорсинга финансовых процессов [Электронный ресурс] / А. В. Солдатов. – Режим доступа: http://www.abuas.ru/download/Strategy%20Outsourcing_ABU.pdf.

2. Абдулаева З. И. Разработка методов управления рисками инновационной деятельности: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством: экономика, организация и управление предприятиями, отраслями, комплексами (промышленность)» / З. И. Абдуллаева. – Санкт-Петербург, 2013. – 28 с.

3. Савчук В. П. Финансовый менеджмент предприятий: прикладные вопросы с анализом деловых ситуаций / В. П. Савчук. – К.: Изд. Дом «Максимум», 2001. – 600 с.

4. Партин Г. О. Риски аутсорсингу та їх оцінювання / Г. О. Партин, О. В. Дідух // Технологический аудит и резервы производства. – №3/2 (11). – 2013. – С. 45-48.

5. Логвінова О. П. Чинники ризику у логістичному аутсорсингу / О. П. Логвінова // Соціум. Наука. Культура: матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (Київ, 24-26 січня, 2012 р.). – Київ: ТОВ «ТК Меганом», 2012. – Ч. 2. – С. 30-31.

6. Логвінова О. П. Сутність і види аутсорсингового ризику на підприємстві [Електронний ресурс] / О. П. Логвінова – Режим доступа: http://www.rusnauka.com/35_OINBG_2012/Economics/6_121388.doc.htm.

7. Егорова С. Методы измерения предпринимательского риска / С. Егорова, В. Костина // Труды Псковского Политехнического Института. – 2010. – № 13. – С. 147–149.